

Het Esdal College scoort met lezen en taal

Afgelopen schooljaar scoorden hun vmbo-b-leerlingen bij het eindexamen Nederlands voor het eerst niet onder, maar op of zelfs net boven het landelijke gemiddelde. Dat is volgens het Esdal College in Klazienaveen te danken aan de goede samenwerking met de Bibliotheek Emmen.

Tekst: Bea Ros
Foto: Suzanna de Lange

Al in 2004 werd Lidy Swieters vanuit de Bibliotheek Emmen gedetacheerd als mediathecaris bij het Esdal College. Ze ziet zichzelf nog staan, daar in een lokaaltje met één boekenkastje met allemaal bruin gekafte boeken. Dat moet beter kunnen, dacht ze. Inmiddels zwaait ze als mediathecaris de scepter over een ruime bibliotheek, voor leerlingen én burgers, in de nieuwbouw van de school, een kloppend hart tussen de leslokalen en de schoolsportthal in. Leerlingen wandelen vanuit de kantine zo de bibliotheek binnen. Laagdrempeliger kan het bijna niet. En dat werpt zijn vruchten af: de vmbo-leerlingen beginnen lezen steeds vanzelfsprekender te vinden.

Niet vrijblijvend

Sinds schooljaar 2015/2016 is de school officieel een de Bibliotheek *op school*-locatie. 'Daardoor is onze samenwerking minder vrijblijvend', zegt Annelies Barelds, teammanager educatie van de Bibliotheek Emmen. 'Je kunt niet zeggen: ik heb er nu even geen zin in of het komt niet uit, nee, beide directies hebben een convenant getekend dat ze werk maken van lees- en taalbevordering.'

Dat is geen overbodige luxe: in de gemeente Emmen is één op de zes mensen laaggeletterd en naar deze vmbo-locatie van het Esdal College komen veel taalzwakke leerlingen die lezen niet leuk vinden. 'Je gunt het deze leerlingen zo dat ze een steuntje in de rug krijgen', zegt Barelds.

En dat steuntje, een actieve inzet op taal en lezen, werkt. 'Het is heus niet zo dat 100% nu lezen leuk vindt, maar ik zie wel een toename in leesplezier', zegt leraar Nederlands Leonie Bodde. 'Alle leerlingen weten de weg naar de bibliotheek te vinden.' Swieters

vult aan: 'De bibliotheek hoort er voor hen gewoon bij. Sommigen brengen hier ook de pauze door, lekker rustig vinden ze dat.'

Het mooiste bewijs vindt Bodde de laatste examenresultaten voor Nederlands op vmbo-b, nota bene de eerste lichter passend onderwijs. 'Onze leerlingen scoorden op of net boven het landelijk gemiddelde. Als je weet waar we vandaan komen..., dat is voor ons echt een stijgende lijn.'

'Je gunt het deze leerlingen zo dat ze een steuntje in de rug krijgen'

Kunst afkijken

Er gebeurde al het nodige, maar door de Bibliotheek *op school* is er nog meer mogelijk, zeggen ze alle drie. 'We benutten elkaars kracht', verklaart Barelds. 'Het is een win-winsituatie waarin we steeds van elkaar leren.' Een voorbeeld: vmbo-b- en k-leerlingen met het profiel Zorg & welzijn helpen maandelijks bij het voorleesuurkje voor peuters. Zo heeft de bibliotheekmedewerker extra handen en kunnen leerlingen uit de eerste en tweede klas alvast de kunst van het voorlezen afkijken. In de bovenbouw leren leerlingen vervolgens zelf voorlezen. 'Veel van hen zullen later op een kinderdagverblijf gaan werken', vertelt Bodde. 'Voor hen is het dus heel nuttig. En ze zien tegelijkertijd hoe leuk boeken kunnen zijn.' Leerlingen van Dienstverlening & Producten hebben zelf digitale prentenboeken gemaakt en gepresenteerd op een peuterspeelzaal. Het leverde de school als prijs een mooie buitenbank op, die nu vlak voor de ingang van de bibliotheek en school staat. Zo proberen ze alle profielen aan bod te laten komen.

‘Bij Bouw, Wonen & Interieur dachten we wel even: oei, wat nu?’, vertelt Bodde. Maar ook daar zijn mogelijkheden: de leerlingen hebben marktcramen voor de bibliotheek gemaakt. ‘Zo wordt de bibliotheek nog meer van hen, een plek waar ze trots op kunnen zijn.’

Mond-tot-mondreclame

Bodde richt haar pijlen niet alleen op leerlingen, maar ook op collega’s. ‘Ik stoor me eraan als leraren zeggen: lezen en de bibliotheek, dat hoort bij Nederlands, wij hebben dat niet nodig. Elke docent is een taaldocent.’ En dus stimuleert ze haar collega’s voortdurend om toch vooral gebruik te maken van de diensten van de bibliotheek. ‘Dat werkt, er komt steeds meer mond-tot-mondreclame.’

Sinds twee jaar vindt bovendien de Week van de Bibliotheek plaats, om de drempel voor leerlingen én docenten te verlagen. Eén weekdag staat in het teken van verplichte bijscholing voor docenten en bibliotheekmedewerkers, over hoe ze samen kunnen werken. De overige vier dagen zijn er voor leerlingen speciale activiteiten: een workshop vloggen voor klas 1, een voorleeswedstrijd Engels voor klas 2, een schrijversbezoek voor klas 3 en het schrijven van een autobiografie voor klas 4.

Dit laatste onderdeel leidde tot een nieuw project, ‘Van nul euro tot een product’. De leerlingen met het profiel Dienstverlening & Producten krijgen de opdracht om alle autobiografieën te bundelen in een jaarboek dat leerlingen bij hun eindexamen mee krijgen. ‘Het is nog een experiment’, vertelt Bodde, ‘maar soms moet je gewoon iets uitproberen. En als het werkt, gaan we het structureel doen.’

‘Leerlingen wandelen vanuit de kantine zo de bibliotheek binnen’

Trots

Gewoon beginnen en uitproberen, dat is ook hun advies voor andere scholen. Elke dag een kwartiertje vrij lezen op het rooster? En meedraaien met landelijke campagnes als de Boekenweek voor Jongeren en De Weddenschap? Op het Esdal College is dat al vanzelfsprekend. Voor wie net begint aan de Bibliotheek *op school* zijn dat mooie, beproefde instrumenten.

Zelf denken Swieters, Barelds en Bodde graag telkens weer verder. Want er is zoveel meer moois mogelijk. ‘Wij willen altijd beter en meer doen. Maar eigenlijk zijn we ook heel trots op wat we allemaal doen en bereiken.’

